

**Факултет техничких наука у Чачку
Универзитета у Крагујевцу**



П Р А В И Л Н И К

**О ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ЗАВРШНОГ,
ДИПЛОМСКОГ И МАСТЕР РАДА НА
ФАКУЛТЕТУ ТЕХНИЧКИХ НАУКА У ЧАЧКУ**

Чачак, мај 2020. године

ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА У ЧАЧКУ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
Број: 24-873/3
Датум: 28. мај 2020. године
Ч А Ч А К

На основу члана 40. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС”, број 88/2017, 27/2018 – др. закон, 67/2019 и 6/2020 – др. закон), члана 42. и члана 79. Статута Факултета техничких наука у Чачку, (Пречишћен текст) бр. 3072. од 27. 12. 2019. године, Наставно-научно веће Факултета, на електронској седници одржаној 28. маја 2020. године донело је

П Р А В И Л Н И К

О ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ЗАВРШНОГ, ДИПЛОМСКОГ И МАСТЕР РАДА

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником ближе се регулише начин пријаве, израде и одбране завршног, дипломског или мастер рада на Факултету техничких наука у Чачку (у даљем тексту Факултет).

Члан 2.

Основне академске и струковне студије у трајању од 3 године (180 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном завршног рада, ако је то предвиђено студијским програмом.

Основне академске студије у трајању од 4 године (240 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном дипломског рада, ако је то предвиђено студијским програмом.

Мастер академске (60, 90 односно 120 ЕСПБ бодова) и интегрисане академске студије (300 ЕСПБ бодова) завршавају се извршавањем свих обавеза предвиђених студијским програмом, израдом и јавном одбраном мастер рада.

Члан 3.

Право на полагање завршног, дипломског или мастер испита студент стиче после положених свих испита предвиђених студијским програмом на коме се у току студија образовао.

Члан 4.

Завршни, дипломски и мастер рад су самостални радови студента, а сврха им је провера способности кандидата за самостално коришћење и примену знања стечених током студија у пракси или научноистраживачком раду.

Члан 5.

Израда и одбрана завршног/дипломског/мастер рада се састоји из два дела:

1) израде самосталног завршног/дипломског/мастер рада и

2)јавне усмене одбране.

2. ПРИЈАВЉИВАЊЕ ЗАВРШНОГ/ДИПЛОМСКОГ/МАСТЕР РАДА

Члан 6.

Студент стиче право за одобрење теме за израду завршног/дипломског/мастер рада са највише два неположена испита.

Члан 7.

Студент може узети тему завршног/дипломског/мастер рада из предмета који је слушао на одговарајућем степену студија.

У договору са предметним наставником студент добија тему завршног/дипломског/мастер рада као и упутства за израду.

Тема завршног/дипломског/мастер рада мора да буде у складу са циљем и исходом студијског програма на који је студент уписан.

Теме завршних/дипломских/мастер радова се не могу понављати.

Предметни наставник (руководилац рада) потписује образац из пријаве рада у коме је наведено име и презиме кандидата, предмет и тема завршног/дипломског/мастер рада и доставља Студентској служби која проверава испуњеност услова за пријаву завршног/дипломског/мастер рада. У случају да је услов испуњен, надлежни службеник пријаву оверава и обавештава руководиоца рада и студента.

Уколико студент не испуњава услов да пријави завршни/дипломски/мастер рад, пријава се одбија уз назнаку услова који нису испуњени.

Даном овере пријаве завршног/дипломског/мастер у студентској служби, студенту почиње да тече дефинисани период за израду и одбрану завршног/дипломског/мастер рада.

3. ЗАВРШНИ, ДИПЛОМСКИ И МАСТЕР РАД

Члан 8.

Руководилац завршног/дипломског/мастер рада задаје тему из области програма наставног предмета, а коју кандидат може у року до четири месеца, у случају израде завршног рада, односно до шест месеци, у случају израде дипломског или мастер рада, на основу стеченог знања, практичним или експерименталним радом, успешно обработити.

Рок за израду рада може се продужити у оправданим случајевима за 30 дана.

Оправданост продужења рока процењује руководилац рада, уз сагласност продекана за наставу.

Период летње паузе не рачуна се у рок за израду рада.

У току летње паузе не могу се бранити завршни/дипломски/мастер радови.

Члан 9.

Измену теме завршног/дипломског/мастер рада, на основу образложене молбе кандидата, одобрава руководилац рада и продекан за наставу.

Члан 10.

Ако кандидат жели промену предмета из којег је одобрена пријава и одбрана завршног/дипломског/мастер рада цео поступак одобравања се понавља. У том случају кандидат мора писмено образложити свој захтев и навести разлоге због којих то чини.

Захтев из претходног става студент доставља продекану за наставу.

Члан 11.

За време израде завршног/дипломског/мастер рада кандидат има право и обавезу да се консултује са руководиоцем рада.

Кандидат је током израде рада обавезан да користи литературу (изворе) поштујући ауторска права.

Члан 12.

Студент предаје студентској служби на завођење најкасније три дана пре одбране завршни/дипломски/мастер рад у четири укорићена штампана примерка. Уз сваки примерак штампане верзије завршног/дипломског/мастер рада студент доставља и CD са електронском верзијом рада у pdf формату која је у потпуности истоветна штампаној.

Један примерак завршног/дипломског/мастер рада студентска служба по завршеној одбрани предаје у библиотеку Факултета.

Форма штампаног завршног/дипломског/мастер рада и потребни подаци за омот CD-а са електронском верзијом рада на Факултету дефинисани су у Упутству за израду завршног/дипломског/мастер рада.

Члан 13.

По завршетку израде завршног/дипломског/мастер рада, минимално седам дана пре јавне одбране, студент подноси образац за одбрану завршног/дипломског/мастер рада Студентској служби која проверава испуњеност услова за одбрану рада. У случају да је услов испуњен, надлежни службеник пријаву оверава и обавештава студента да може приступити јавној одбрани завршног/дипломског/мастер рада.

4. ИСПИТНА КОМИСИЈА

Члан 14.

На предлог руководиоца рада, формира се комисија од 3 члана из реда наставника према теми завршног/дипломског/мастер рада.

Након прегледа и позитивне оцене рада, комисија извештава студентску службу која заказује усмену јавну одбрану.

Члан 15.

Председника комисије бира испитна комисија при конституисању. Руководилац рада не може бити председник комисије.

Комисија доноси одлуке већином гласова. У случају писменог издвојеног мишљења неког од чланова комисије одмах се обавештава декан, који у року од 24 сата, доноси одлуку о понављању спорног дела испита пред истом или другом комисијом.

Рок за понављање испита не може бити дужи од 3 дана.

Члан 16.

Ако завршни/дипломски/мастер рад није урађен на потребном стручном нивоу или није самосталан рад, руководилац рада, односно комисија за одбрану, враћа рад студенту са писменим образложењем недостатака.

Исправку завршног/дипломског/мастер рада студент је дужан да изврши у року од 15 дана. Ако исправљени рад поново не задовољава, комисија оцењује рад недовољном оценом а кандидата упућује на израду новог рада.

Члан 17.

Студент чији је завршни/дипломски/мастер рад позитивно оцењен позива се на јавну усмену одбрану.

Јавна усмена одбрана мора се заказати у периоду најдужем за 15 дана, а најкраћем за 3 дана.

Члан 18.

Студентска служба оглашава на сајту Факултета јавну усмену одбрану завршног/дипломског/мастер рада најмање 3 дана пре одбране. У огласу се наводи име и презиме кандидата, студијски програм, наслов завршног/дипломског/мастер рада, време и место одржавања.

5. ЈАВНА УСМЕНА ОДБРАНА

Члан 19.

Усмену јавну одбрану завршног/дипломског/мастер рада, као радни и свечани чин, отвара председник комисије, изношењем основних података о кандидату и испуњености услова за полагање завршног/дипломског/мастер испита.

Усмена јавна одбрана се врши пред испитном комисијом и мора се обавити у једном дану.

Одбрана се састоји од усменог приказа резултата рада и провере знања из научне области рада у трајању од укупно 45 минута (30 минута излагање и 15 минута провера знања).

Под провером знања сматра се одговарање на питања у вези са радом која студенту постављају чланови Комисије.

Члан 20.

Уколико се у току одбране утврди или стекне утисак да завршни/дипломски/мастер рад није самосталан рад студента, председник испитне комисије прекида одбрану и писмено о томе обавештава декана са препоруком да се покрене дисциплински поступак.

Члан 21.

Председник комисије непосредно после завршетка усмене одбране саопштава студенту и присутној јавности оцену завршног/дипломског/мастер рада.

Уколико је оцена одбране позитивна, завршни/дипломски/мастер рад и усмену одбрану комисија оцењује јединственом оценом, чиме студент стиче право на одговарајући стручни, односно академски назив, а тиме и сва права и обавезе које из тог звања произлазе.

Ако је одбрана завршног/дипломског/мастер рада оцењена оценом 5 (пет) испитна комисија ће студенту одредити нови рок за полагање, а може му наложити и израду новог завршног/дипломског/мастер рада.

На оцену завршног/дипломског/мастер рада и оцену одбране студент нема право жалбе.

Члан 22.

Записник о завршном/дипломском/мастер раду и усменој одбрани потписују сви чланови комисије и достављају студентској служби ради одлагања у досије и издавања уверења и дипломе.

Након усмене одбране студент може у Студентској служби преузети потврду о завршетку студија као и остале потребне документе.

Члан 23.

Да би се у методолошком смислу уједначила израда завршних/дипломских/мастер радова студенти се морају придржавати Упутства о изради завршног/дипломског/мастер рада по утврђеној методологији, које је сачињено као прилог овом Правилнику.

Прилози овог Правилника су:

- 1) Упутство за израду завршног/дипломског/мастер рада.
- 2) Комплет образаца за пријаву и одбрану завршног/дипломског/мастер рада.

Члан 24.

Измене и допуне Правилника врше се по поступку за његово доношење.


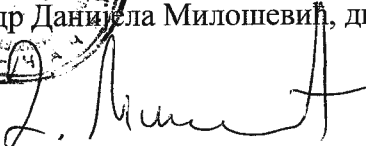
Члан 25.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о полагању завршног, дипломског и мастер испита на Факултету техничких наука у Чачку, бр. 8-719/5 од 24. априла 2013. године, и одлука о измени наведеног Правилника, бр. 20-1844/8 од 30. октобра 2013. године.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на сајту Факултета.

Правилник објављен дана 1. јуна 2020. године.

Ступа на снагу дана 9. јуна 2020. године.


ПРЕДСЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
Проф. др Данијела Милошевић, дипл. инж. инф.


УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ЗАВРШНОГ/ДИПЛОМСКОГ/МАСТЕР РАДА

1. ТЕМА ЗАВРШНОГ/ДИПЛОМСКОГ/МАСТЕР РАДА

Циљеви израде завршног/дипломског/мастер рада су:

- доказ да је студент овладао знањима и стекао компетенције потребне за самосталан рад у одређеној научној или стручној области и дисциплини;
- упознавање студента са одређеном облашћу научне или стручне дисциплине кроз детаљнију разраду једне теме из те области;
- оспособљавање студента за самосталан истраживачки и практичан рад у одређеној области.

Тема завршног/дипломског/мастер рада може бити:

- теоријски проблем;
- практичан проблем уочен у литератури или пракси.

Тема завршног/дипломског/мастер рада може бити обрађена на два начина:

- студент може да прикупи, обради, структурира и презентира сазнања из литературе релевантна за тему његовог рада;
- студент може да примени знање стечено обрадом литературе и покаже како се неки конкретан проблем може решити. Он то може учинити анализом примера из праксе или литературе, обрадом задатка, емпиријским истраживањем или на неки други практичан начин.

2. САДРЖАЈ ЗАВРШНОГ/ДИПЛОМСКОГ/МАСТЕР РАДА

Садржај завршног/дипломског/мастер рада чини:

- Прва страна
- Резиме рада (на српском језику)
- Резиме рада (на енглеском језику - није неопходно у завршном раду)
- Садржај рада
 - Текст рада (уређен у одговарајућа поглавља)
 - Закључак
 - Литература
 - Прилози.

Резиме је део у коме студент даје кратак преглед завршног/дипломског/мастер рада са најважнијим поставкама и резултатима (у обиму до једне стране). Иза тога треба да следе кључне речи.

Следи садржај у коме су наведени основни делови од којих је сачињен завршни/дипломски/мастер рад (поднаслови) као и бројеви страна на којима се ти делови налазе.

Садржину текста рада потребно је поделити на следеће целине:

1. **Предговор** – није обавезан, али је користан јер омогућава приказ ширих околности у којима је рад урађен, захвалнице појединцима и институцијама итд. Обим треба да буде до једне странице.

2. **Увод** – приказ теме завршног/дипломског/мастер рада са ширег аспекта значаја и примене, а на основу доступне литературе. По правилу, Увод не би требало да је дужи од две стране.

3. **Централни део** завршног/дипломског/мастер рада – сачињен од више логичних поглавља означених одговарајућим насловима и поднасловима у којима студент обрађује тему рада. Сва поглавља треба нумерисати. Централни део рада садржи:

- анализу задатог проблема и основних законитости и чињеница познатих из литературе које су везане за тему рада,
- детаљнију разраду одабране теме подацима из литературе, са интернета итд.,
- решавање задатка и одговарајуће прорачуне,
- план, извођење и резултате експерименталног рада,
- анализу добијених резултата.

4. **Закључак** – у коме се сажимају резултати рада до којих је студент дошао приликом израде завршног/дипломског/мастер рада. По правилу Закључак не би требало да буде дужи од две стране.

5. **Литература** – наводи се литература коју је студент користио при изради рада (азбучним редом по презименима аутора или према стандардима за навођење литературе у одређеном научном пољу). Под изворима литературе подразумевају се сви публиковани извори: књиге, радови, интернет сајтови и сл.

У тексту рада неопходно је коректно цитирати т.ј. у загради навести литературни извор на сваком месту где је дат преузет графички објекат, текст или други елемент објављен у некој литературној јединици. Адресе интернет сајтова обавезно садрже датум преузимања. У раду се литературни извор наводи унутар средњих заграда, нпр. [1]. О исправној форми навођења различитих литературних јединица стара се руководиалац рада.

6. **Прилози** – у којима се налази списак ознака и скраћеница (по потреби, а нарочито важно кад се у раду користи велики број ознака и скраћеница), пратећа документација везана за практичан рад, употребљени софтвер, конструктивна документација и сл.

Све слике и табеле морају да буду нумерисане и насловљене. Нумерисани наслови слика пишу се испод слика, док се нумерисани наслови табела пишу изнад табеле.

Потребно је да обим рада, по поравилу, буде најмање 30 а највише 80 страна А4 формата (лева маргина 30 мм, остале маргине 25 мм, фонт Times New Roman, 12pt, проред један, један стубац са обостраним поравнањем). Рад мора бити штампан и укоричен.

Завршни/дипломски/мастер треба да буде писан разумљивим и јасним језиком уз поштовање правописа и граматике стандардног српског књижевног језика.

3. ФОРМА ЗАВРШНОГ/ДИПЛОМСКОГ/МАСТЕР РАДА

Форма штампане верзије завршног/дипломског рада дефинисана је прилогом 1.

Уз сваки примерак штампане верзије завршног рада студент доставља и CD са електронском верзијом рада у pdf формату која је у потпуности истоветна штампаној верзији рада. Форма и потребни подаци за омот CD - а са електронском верзијом рада дефинисана је прилогом 2.

ПРИЛОГ 1: Форма штампане верзије завршног/дипломског/мастер рада

Корице завршног/дипломског/мастер рада (пример дат на стр. 4)

- Назив факултета (Факултет техничких наука у Чачку Универзитета у Крагујевцу)
- Име и презиме студента
- Назив завршног/дипломског/мастер рада
- Назнака о врсти рада (завршни/дипломски/мастер рад)
- Место, месец и година

Прва унутрашња страна (пример дат у прилогу на стр. 5)

- Назив факултета (Факултет техничких наука у Чачку Универзитета у Крагујевцу)
- Знак Факултета
- Назив рада
- Врста студија (Основне/Интегрисане/Мастер академске студије)
- Назив студијског програма
- Назив модула
- Назив предмета
- Име и презиме студента
- Број индекса
- Име, презиме и звање наставника руководиоца рада
- Место, месец и година

Друга унутрашња страна

- Резиме рада (на српском)
- Кључне речи (на српском)
- Резиме рада (на енглеском)
- Кључне речи (на енглеском)

Трећа унутрашња страна

- Садржај рада

Садржај рада обухвата списак свих делова рада, поглавља и потпоглавља са бројем страница на којима се налазе.

Факултет техничких наука у Чачку
Универзитета у Крагујевцу

Име и презиме студента

Назив рада

завршни/дипломски/мастер рад

Чачак, мај 2020.

Факултет техничких наука у Чачку
Универзитета у Крагујевцу



Назив рада
завршни/дипломски/мастер рад

Врста студија:

Назив студијског програма:

Модул:

Предмет:

Име и презиме студента

Број индекса

Руководилац рада

Име и презиме, звање

Чачак, мај 2020.

ПРИЛОГ 2: Форма електронске верзије завршног/дипломског/мастер рада

Електронска верзија завршног/дипломског/мастер рада се састоји од информативног листа и CD-а са електронским документима (потписан од стране руководиоца рада) који се смештају у заједничку слим кутију за CD медијуме.

Информативни лист се након одсецања пресавија тако да има две стране:

1. Прва (спољна) страна

- Назив факултета (Факултет техничких наука у Чачку Универзитета у Крагујевцу)
- Знак Факултета
- Име и презиме студента
- Назив завршног/дипломског/мастер рада
- Врста рада
- Место, месец и година

2. Друга (унутрашња) страна

- Име и презиме студента
- Број индекса
- Врста студија
- Назив студијског програма
- Назив модула
- Назив предмета
- Назив рада
- Име, презиме и звање руководиоца рада
- Место и датум одбране рада

CD садржи електронске верзије завршног/дипломског/мастер рада у PDF и MS Word формату, као и MS PowerPoint презентацију за одбрану рада (Име Презиме БројИндекса Zavrzni/Diplomski/Master_rad. pdf/docx/ppt - npr: Petar Petrovic 51/2016 Diplomski rad. pdf/docx/ppt).

Информативни лист: прва (спољашња) страна

Информативни лист: друга (унутрашња) страна

Пресавити и уложити у CD кутију

Факултет техничких наука у Чачку
Универзитета у Крагујевцу



Име и презиме студента

Назив рада

завршни/дипломски/мастер рад

Чачак, <месец> <година>.

Име студента	Име и презиме студента
Број индекса	Број индекса студента
Врста студија	Основне/интегрисане/мастер академске студије
Студијски програм	Назив студијског програма
Модул	Назив модула
Предмет	Назив предмета
Назив рада	Назив завршног/дипломског/мастер рада
Ментор	Име, презиме и звање руководиоца рада
Место и датум одбране рада	Чачак, 21. мај 2020. године

**ФАКУЛТЕТ ТЕХНИЧКИХ НАУКА У ЧАЧКУ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

Број 24 – 837/3

28. 05. 2020. године

Ч А Ч А К

На основу члана 40. Закона о високом образовању („Сл. гласник РС”, број 88/2017, 27/2018 – др. закон, 67/2019 и 6/2020 – др. закон), члана 42. и члана 79. Статута Факултета техничких наука у Чачку, (Пречишћен текст) бр. 3072. од 27. 12. 2019. године, Наставно-научно веће Факултета, на електронској седници одржаној 28. маја 2020. године донело је

О Д Л У К У

о усвајању Правилника о изради и одбрани завршног, дипломског и мастер рада на Факултету техничких наука у Чачку

Усваја се Правилник о изради и одбрани завршног, дипломског и мастер рада на Факултету техничких наука у Чачку, као у предложеном тексту, који чини саставни део ове Одлуке.

Доставити:

- уз Правилник и
- архиви ННВ.

ПРЕДСЕДНИК

НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА

Проф. др Данијела Милошевић, дипл. инж. инф.

